

>> INCA'S EN MAYA'S

IMPERIALISME VAN TOEN EN NU

De Inca's en de Maya's waren ooit twee van de meest hoogstaande precolumbiaanse culturen uit Centraal- en Zuid-Amerika. De Inca's, of liever gezegd de resten van hun cultuur, heb ik onlangs bezocht tijdens mijn trip naar Peru. Vooral Cusco, voormalig hoofdstad van het Inca-rijk, is zeer de moeite waard. Machu Picchu, de Inca-stad in het Andesgebergte, werd destijds niet door de Spanjaarden veroverd en bleef daarom onaangetast. Nauwelijks honderd jaar geleden werd Machu Picchu ontdekt en kreeg later, evenals de stad Cusco, een plaats op de Werelderfgoedlijst van de Unesco. Honderdduizenden bezoekers van over de hele wereld komen er jaarlijks naar toe om de 'Verborgene Stad' te bewonderen. Te voet heb ik in drie dagen de Inca Trail afgelegd naar Machu Picchu. Klimmen boven de 4200 meter was vermoeiend maar zeer de moeite waard.

Overblijfselen van de Maya-cultuur mocht ik jaren geleden op mijn reizen naar Mexico al bewonderen. Vooral Oaxaca en de piramides van Teotihuacán zijn mij bijzonder bijgebleven. Deze dagen kwam de herinnering terug toen ik de film 'Apocalypto' van Mel Gibson zag. Het verhaal gaat over de laatste dagen van de Maya-cultuur, want de slotscène toont de aanmerende Spaanse schepen met hun 'conquistadores'. De film laat een volk van agressieve mensen zien die mensenoffers brengen. Het hart werd uit een nog levend slachtoffer gerukt en geofferd aan de goden, daarna werd het hoofd afgehakt en van de trappen van de piramides gegooid. Mogelijk is dit het beeld van de bloeddorstige 'sub-humans' dat de Spanjaarden rapporteerden om hun eigen gruweldaden te rechtvaardigen, in hun drang goud en andere kostbaarheden te veroveren en de bevolking onder dwang te bekeren.

Kort geleden ben ik uitgezonden voor een missie met Interplast USA. U herinnert zich misschien nog: deze organisatie werd in 1970 opgericht vanuit de Stanford University in Californië. Het is de eerste internationale humanitaire organisatie die gratis reconstructieve chirurgie aanbiedt in ontwikkelingslanden. Jaarlijks maken zij het verschil in de levens van ongeveer drieduizend kinderen die lichamelijk of emotioneel lijden aan de gevolgen van misvormingen of verwondingen. De reis ging naar Piura, een stad in het noordwesten van Peru, midden in de woestijn. Het team bestond uit drie plastisch chirurgen, drie anesthesisten en een kinderarts en twee OK-verpleegkundigen, twee IC-verpleegkundigen, een journalist en twee tolken. De teamleden kenden elkaar niet en kwamen uit alle windstreken van de Verenigde Staten (ik was de enige Europeaan). Al het medisch en chirurgisch materiaal (meer dan veertig containers) was ingevlogen uit Amerika. Een invasie van state-of-the-art instrumentarium en apparatuur in een zeer eenvoudig maar schoon ziekenhuis.

Het is verbazingwekkend hoe een groep mensen, die nooit eerder met elkaar hebben gewerkt, op korte termijn een zo hecht team kunnen vormen. Het hebben van één gezamenlijk doel zonder andere belangen dan het helpen van deze kinderen, moet de verklaring zijn.

We hebben in de eerste dagen enkele honderden patiëntjes geholpen, die allen heel geduldig soms uren op hun beurt wachtten. Het ging voornamelijk om kinderen met een hazenlip en/of een gehemelsespleet. Er waren ook kinderen met ernstige littekenvorming na brandwonden. Samen met de kinderarts en de anesthesisten werd besloten wie geopereerd kon worden. Zo werd een lijst van ongeveer tachtig patiëntjes gemaakt die in de daaropvolgende dagen werden geopereerd. De dankbare glimlach van de kinderen en hun ouders is voedsel voor de ziel.

De reis naar Peru heeft diepe indruk op mij gemaakt. Ik heb veel geleerd over eenvoud en dankbaarheid, over teamwork en saamhorigheid, over de werkelijke waarden van het leven.

Klimmend in de bergen kom je ook jezelf tegen.

Dr. R. Roddi,
plastisch chirurg

